Op het Schoonhovens College krijgen de leerlingen de kans om ervaring op te doen in hun vakgebied. Het doel van de keuzevakken is om leerlingen een idee te geven van het vak, wat je kan worden en wat het beroep inhoudt.

‘Soms zijn mogelijkheden voor samenwerkingen dichterbij dan je denkt’

Op het Schoonhovens College in Schoonhoven wordt het netwerk volop gebruikt om leerlingen kennis te laten maken met het vakgebied. “Het moet altijd een win-win-situatie zijn”, vertelt docente Hiske van der Zweep.

Samenwerkingen waren er wel, op het Schoonhovens College. Mensen uit de techniek en bouw die op school kwamen vertellen over het vak of die apparaten sponsoren en hierover uitleg komen geven. Of horecagelegenheden die de catering op school regelden en waar leerlingen bij konden helpen. Allemaal om de leerlingen het vak al een beetje te laten kennen. “Die bedrijven komen op de school, horen wat zich hier afspeelt en sponsoren de school ook. Allemaal positieve dingen. Maar dit soort opties waren er niet echt voor Zorg & Welzijn”, vertelt Hiske van der Zweep.

Toen het vernieuwde vmbo kwam, bleek dit de ultieme aanleiding om ook te kijken hoe de zorgvakken in het vierde jaar interessanter gemaakt konden worden. “We wilden ze leerzamer maken, en leerlingen buiten de school ervaring laten opdoen. Dus daarmee zijn we aan de slag gegaan.” Per keuzevak werd gekeken welke partijen interessant konden zijn, waarna ze benaderd werden en in gesprekken werd gekeken wat er mogelijk is.

“Het moet altijd een win-win-situatie zijn, vonden we. Dus daar hebben we vooraf over nagedacht. Met het tekort aan personeel in de sector in het achterhoofd, konden we natuurlijk ook praten over het feit dat deze leerlingen in de toekomst mogelijk hun personeel kan worden. Daar begint het gesprek vaak. ” Het doel van de keuzevakken is om leerlingen een idee te geven van het vak, wat je kan worden en wat het beroep inhoudt. “En we hopen dat we hier ook meer gemotiveerde leerlingen van krijgen.”

Enthousiaste reacties

Alle partijen die benaderd werden, reageerden enthousiast op de mogelijkheid om samen te werken. “Soms moesten we wel even zoeken bij wie we terecht konden, maar eenmaal bij de juiste persoon kregen we altijd positieve reacties. Of we nu voorstelden om een langdurige samenwerking op te zetten, of vroegen om af en toe een uur van hun tijd.”

Voordat zo’n gesprek plaatsvond, maakte Van der Zweep altijd een plan. “Ik wil met de partijen meedenken. Daarom keken we vooraf naar de lesmethode en syllabus en boden we ook aan om lesmateriaal mee te nemen.” Zo konden de bedrijven wat meer inzicht krijgen in het programma op school, en beter inschatten wat hun rol zou kunnen zijn.

Leerlingen doen ervaring op bij Restaurant Rivero

De school wil zoveel mogelijk uitstralen dat ze bereid zijn om mee te denken, aldus Van der Zweep. "Is er iets wat je nodig hebt om lessen te kunnen geven, bijvoorbeeld handschoentjes voor een les van een tandartsassistente? Dan regelen wij dat die er zijn en draaien wij voor de kosten op." Die manier van meedenken kost soms tijd, maar zorgt uiteindelijk voor meer effect en betere samenwerkingen, vindt de docente.

Komt iemand een gastles geven, dan is er altijd een docent van ons aanwezig. "De experts moeten de doelgroep ook nog leren kennen, dus daar kan je dan bij helpen."

Eigen netwerk inzetten

Ook het eigen netwerk helpt soms in het vinden van experts en externe partijen die willen samenwerken. "Zo hebben we een oud-leerling met een kapsalon die het leuk vond om bij enkele lessen over uiterlijke verzorging betrokken te zijn. Zij wil meteen laten zien dat je met het vmbo ook zelf een salon kan starten."

Haar salon opent drie maandagen voor leerlingen die daar vervolgens heen gaan om te leren hoe haren te wassen, te vlechten en te horen wat er allemaal komt kijken bij het opzetten van een salon. "Zo zijn de leerlingen buiten de school aan het leren, krijgen ze les van een expert die ooit in het vmbo is begonnen. Zo kunnen ze een beeld vormen van het vak. Een perfecte combinatie."

Een andere succesvolle samenwerking is met een instelling voor zelfstandige ouderen die activiteiten en maaltijden in groepsverband aanbiedt. Twee leerlingen gaan op een vaste dag helpen met tafeldekken en het eten, en zitten bij de ouderen. "Deze groep is vaak eenzaam, dus de aanwezigheid van de leerlingen is erg leuk voor hen."

Aan het begin van het schooljaar zetten de school en de instelling de afspraken op een rij en worden de mogelijkheden besproken. De leerlingen hebben in totaal twaalf uur per week Zorg & Welzijn keuzevakken, waar de uren bij de ouderen deel van uitmaken. "Een tweetal mist dan een les op school, maar dat kan altijd weer in eigen tempo worden ingehaald."

Lastige kwesties

Het proces brengt uiteraard soms ook lastige kwesties met zich mee. Zo zorgen veranderende roosters voor terugkerende uitdagingen. Ook kunnen autistische leerlingen niet zonder extra begeleiding naar een instelling gestuurd worden, en moet daar dus meer aandacht voor zijn, vertelt Van der Zweep. "We evalueren aan het eind van het schooljaar altijd hoe het gegaan is, waar we tegenaan zijn gelopen en hoe de lessen werden opgepikt."

Inmiddels zijn er twee schooljaren geweest waarin op deze manier naar invulling van het vierde jaar werd gekeken. "Ook in het derde jaar proberen we al wat meer lessen buiten de deur te regelen. Bij een zorgboerderij bijvoorbeeld, of in de ouderenzorg."

De reacties van de leerlingen zijn positief, aldus Van der Zweep. "Dat werkt erg motiverend. Ze vinden het ook wel spannend om naar een instelling te gaan. Daarom sturen we ze in tweetallen. En natuurlijk krijg je wisselende reacties. Sommige leerlingen komen terug na een middag bij de ouderen en besluiten dan dit werk echt niet te willen doen. Dat is ook goed, het is een ervaringsmoment geweest waar ze iets aan ge-

Hiske van der Zweep

had hebben." Soms houden leerlingen een bijbaantje over aan een samenwerking.

Nieuwe samenwerkingen

Er zijn inmiddels meer plannen gesmeed om meer samenwerkingen aan te gaan. "We hebben een keuzevak Wonen & huishouden dat we nu wat saai vinden. We hebben daarom contact met een oudereninstelling. Het plan is om leerlingen te koppelen aan een oudere, als een soort mantelzorger. Zij kunnen de oudere dan helpen bij bijvoorbeeld boodschappen doen voor een bepaald budget, of helpen in het huishouden. Hier gaan we in het nieuwe schooljaar mee beginnen. Hopelijk ontstaat er een leuke match met de ouderen."

Van der Zweep noemt vooral het denken in mogelijkheden een hulpmiddel om iets op te zetten. "Er kan altijd meer dan je in eerste instantie denkt. En vergeet niet in je eigen netwerk te kijken. Er zijn ouders die een rol kunnen spelen omdat zij contacten hebben. Soms zijn de mogelijkheden dichterbij dan je denkt. Bel gewoon, leg contact en vertel enthousiast over wat je voor ogen hebt." De docente realiseert zich dat dit in een kleine stad anders werkt dan in grotere steden. "Maar veel bedrijven staan open voor je verhaal als je vertelt dat je jongeren wil laten kennismaken met hun vakgebied."